

Sygn. akt IV Ka 246/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 lipca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ireneusz Grodek (spr.)

Sędziowie SO Krzysztof Gąsior

del. SR Robert Sobczak

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 04 lipca 2014 roku

sprawy **G. D.**

oskarżonego z art.190§1 kk, art.157§2 kk w zw. z art.157§3 kk w zw. z art.157§4 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 13 lutego 2014 roku sygn. akt II K 1303/13

na podstawie art.437§1 i 2 kpk, art.438 pkt 4 kpk, art.624§1 kpk

- **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uchyla rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 7;**
- **utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;**
- zwalnia oskarżonego od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 246 / 14

UZASADNIENIE

G. D. oskarżony został o to, że:

I. W dniach 11 i 12 grudnia 2013 roku w T. M.. woj. (...), kierował groźby uszkodzenia ciała i pozbawieniem życia na szkodę R., przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. o czyn z art. 190 § 1 kk;

II. W dniu 12 grudnia 2013 roku w T. M.. woj. (...), dokonał nieumyślnego naruszenia czynności narządów ciała swojej konkubiny M. Ż. w ten sposób, że trzymając w ręku nóż podczas szarpaniny, do której doszło we wspólnie zajmowanym mieszkaniu, spowodował u pokrzywdzonej niewielką ranę ciętą łokcia lewego, które to obrażenia nie powodują naruszenia czynności narządów ciała na okres przekraczający 7 dni, tj. o czyn z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 157 § 3 kk w zw. z art. 157 § 4 kk.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie II K 1303 / 13 Sąd Rejonowy w Tomaszowie M.:

1. oskarżonego G. D. uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów i za czyn z pkt I na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
2. na podstawie art. 157 § 3 kk za czyn z pkt II wymierzył oskarżonemu G. D. karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
3. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk za zbiegające się przestępstwa opisane w pkt I i II wymierzył oskarżonemu G. D. karę łączną 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu G. D. i ustalił okres próby na 2 (dwa) lata,
5. na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu G. D. karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych,
6. na podstawie art. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu,
7. na podstawie art. na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 kk zobowiązał oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonych M. Ż. i R.,
8. zasądził od oskarżonego G. D. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 (sto siedemdziesiąt) złotych tytułem opłat oraz kwotę 225 (dwieście dwadzieścia pięć) złotych tytułem wydatków poniesionych w sprawie.

Powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonego zaskarżył prokurator, podnosząc zarzut obrazy prawa materialnego – art. 74 § 1 kk – wskutek orzeczenia obowiązku przeproszenia pokrzywdzonej bez określenia czasu i sposobu wykonania tego środka probacyjnego, w sytuacji, gdy wyżej przywołany przepis stanowi, iż po wysłuchaniu oskarżonego sąd winien określić te cechy środka. W konkluzji skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do odrębnego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Co do zasady rację ma skarżący, iż stosownie do treści art. 74 § 1 kk, w razie orzeczenia środków probacyjnych na podstawie art. 72 kk (przy wymierzeniu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania) sąd w tym samym orzeczeniu winien jednocześnie, po wysłuchaniu skazanego, określić czas i sposób ich wykonania (nałożenie obowiązku wymienionego w art. 72 § 1 pkt 6 kk wymaga nadto zgody oskarżonego). Wymóg ten dotyczy, rzecz jasna, także obowiązku przeproszenia pokrzywdzonego, jeśli jest on orzekany na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 kk. Akceptując propozycję prokuratora (zawartą w załączonym do aktu oskarżenia wniosku o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy na podstawie art. 335 kpk w zw. z art. 343 kpk), który domagał się orzeczenia tego obowiązku bez określenia czasu i sposobu jego wykonania, Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy art. 74 § 1 kk. Rzecz jednak w tym, iż na etapie rozpoznawania sprawy przez Sądu Okręgowego jej realia nie dawały podstaw do tego, by taki obowiązek w ogóle był utrzymany. Z oświadczeń złożonych na rozprawie apelacyjnej przez oskarżonego oraz pokrzywdzoną M. Ż. wynikało bowiem, iż przeprosiny ze strony G. D. już nastąpiły w sposób ją satysfakcjonujący. M. Ż. nie domagała się kolejnych przeprosin, w związku z czym utrzymanie tego obowiązku z dookreśleniem czasu i formy jego wykonania byłoby już rozstrzygnięciem zbędnym (bezprzedmiotowym). Co do zaś R., z akt wynika (por. zeznania R. – k. 7 odwrót, oświadczenia oskarżonego i M. Z. – k. 86 odwrót), iż nie chce już nigdy widzieć oskarżonego oraz mieć z nim jakiegokolwiek kontaktów. Tymczasem, jak zasadnie podnosi się w doktrynie prawa karnego, omawianego obowiązku nie należy orzekać, jeśli pokrzywdzony tego sobie nie życzy (por. komentarz do art. 72 kk Kodeks karny. Część ogólna. Tom II. Komentarz do art. 32–116, red. dr Michał Królikowski, prof. dr hab. Robert Zabłocki, Rok wydania: 2011, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 2 i przywoływana tam literatura, opubl. Legalis). Orzekanie takiego wymuszonego

przez sąd zachowania oskarżonego, który nie tylko nie daje pokrzywdzonej żadnej satysfakcji, ale wręcz wymusza na niej niechciany kontakt ze sprawcą, nie spełnia zakładanych funkcji, w związku z czym jego orzekanie jest niecelowe (por. komentarz do art. 72 kk w: Kodeks karny. Komentarz, red. prof. dr hab. Ryszard Stefański, Rok wydania: 2013, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 7, opubl. Legalis). Trafnie orzekł SA w Krakowie w wyroku z 16 sierpnia 2001 r. (II AKa 162/2001, opubl. LEX), że „ przeproszenie pokrzywdzonego wtedy ma istotne znaczenie, gdy zostanie przyjęte, to jest gdy ofiara wybaczy sprawcy swej krzywdy ”. W tej sytuacji, niezależnie od podniesionego w apelacji zarzutu, Sąd Okręgowy uchylił rozstrzygnięcie dotyczące wspomnianego obowiązku, mając na uwadze, iż stosownie do treści art. 434 § 2 kpk, dopuszczalnym jest wydanie orzeczenia na korzyść oskarżonego pomimo, iż środek odwoławczy wniesiono na jego niekorzyść. Możliwość zmiany zaskarżonego wyroku w taki właśnie sposób nie niweczył fakt, iż orzeczenie zapadło w trybie konsensualnym unormowanym przez art. 335 kpk w zw. z art. 343 kpk. W oparciu o argumentację przedstawioną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013 r. w sprawie o sygnaturze I KZP 5 / 13 (opubl. Legalis) uznać należy, że jeśli dojdzie do wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji w takim właśnie trybie, a następnie któraś ze stron orzeczenie to zakwestionuje (skarżąc je apelacją), porozumienie zawarte przed sądem I instancji już nie obowiązuje (traci moc, upada). W takim przypadku samodzielność jurysdykcyjna sądu drugiej instancji nie jest ograniczona (z uwzględnieniem zakazów orzekania na niekorzyść oskarżonego, które wynikają z art. 434 § 3 – 5 kpk). Zatem w razie zaktualizowania się przesłanek z art. 437 § 2 kpk, a w szczególności, jeżeli pozwalają na to zebrane dowody, sąd odwoławczy może zmienić także wyrok wydany w omawianym trybie.